

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

MØLLEHUSET

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Besigtigelsesdato:
Besigtiget af:
Journalnummer:

17.12.2012
Troels Østergaard Jørgensen

Kommune:
Adresse:
Betegnelse:
Fredningsår:
Omfang:

Lyngby-Taarbæk kommune
Raadvad 30, 2800 Kgs. Lyngby
Raadvad 3-30, Møllehuset
1983
*Møllehuset (ca. 1846) samt
stemmeværket ved Søndre Mølleå ned
gelænder op begge sider af vejen samt
forbindende murstykke.*

BYGNINGSBESKRIVELSE

I det lille fabrikssamfund Raadvad ved Jægersborg Dyrehave nord for København, ligger Møllehuset.

Møllehuset er en treetagers grundmuret bygning over en sortmalet sokkel, med jernvitriolkalkede facader og et halvvalmet tag belagt med røde vingetegl og to kraftige skorstene i rygningen. En aftrappet gesims afslutter murværket foroven, og formidler overgang til den opskalkede tagfod. Vinduerne er overvejende torammede og grønmaledede med en irregulær placering fordelt over de tre etager. Dog sidder vinduerne i samme højde på hver etage. På sydsiden findes hovedindgangen, som udgøres af en tofløjet grønmalet fyldingsdør, og på østsiden findes en stålrammedør med glas og en tofløjet revledør yderst.

I det indre er bygningen inddelt i to lejligheder, med adgang via en trappeopgang i forbindelse med hoveddøren. Hovedtrappen er af ældre dato. Generelt er det indre præget af nyere overflader med massive plankegulve, dog er enkelte døre med greb og gerigter bevaret. Vinduerne sidder i kurvehanksbuede murede lysninger, som gentages langs ydermurene i de fag hvor der ikke er vinduer. I enkelte rum findes stukgesims. I køkkenet findes to åbne murede ildsteder og i kælderen, som rummer værksted, ses to murede esser med kraftige låger af træ.

BYGNINGSHISTORIE

Møllehuset er opført af N. J. Jessen cirka 1760 og har oprindeligt været i to etager. Den nedre etage har rummet et filehuggeri, mens førstesalen rummede beboelse. I 1774 indrettedes sliberi i stueetagen. Dette ændres i 1840 til to smedeværksteder. Bygningen har fået sin nuværende udformning i 1846 under tilsynsførende Johan Arndt

Bagsiden mod stemmeværket.

Den østlige gavl med indgangparti.

Dyssels ledelse, hvor bygningen er blevet forhøjet med yderligere én etage. Da rummede den fire lejligheder på de to øvre plan, og værksteder i stuen. I dag rummer bygningen to lejligheder, en på hver af de øvre etager, og værksted i stuen. Bygningen er endvidere sølvsmeden Georg Jensens barndomshjem.

En af de murede esser i kælderen.

— KILDER

Kjeld Kayser, Raadvad. En historisk billedbog. Nationalmuseet 1980.
 En byvandring i Raadvad. Lyngby-Taarbæk Stadsarkiv, Friboeshvile.
 Kulturstyrelsens database, Fredede og Bevaringsværdige Bygninger.
www.kulturarv.dk/fbb
www.raadvadby.dk/

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Den miljømæssige værdi er knyttet til bygningens meget markante placering med gavl mod vejen og langsiden langs åløbet og stemmeværket. Endvidere understreger bygningen med sine tre etager, sin markante position i anlægget. Møllehuset er den eneste bygning i Raadvad med tre etager, foruden vandrehjemmet, som ligger separat i skoven.

Ildsted i køkkenet i stuelejligheden.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

For Møllehuset er den kulturhistoriske værdi knyttet til bygningens funktion som produktionsværksted, med vandet som drivkraft. Hertil er bygningen typisk for området ved at være opført med værksteder i stueetagen og boliger herover, samt ved at være udvidet efterhånden som behovet er opstået. Det bidrager til fortællingen om det samlede fabrikssamfund som et behovsreguleret knopskudt anlæg. Endvidere fortæller de murede esser i kælderen, de kolossale skorstene op gennem bygningen, og de åbne ildsteder i lejlighederne, om bygningens oprindelse som værksted.

Mindeplade om Georg Jensens barndomshjem.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi knytter sig til bygningens markante hovedform, som ved at være både høj og slank giver bygningen en særegen profil, som dog blødes lidt op af et kraftigt terrænfald fra vejen og ned mod østgavlen. Ydermere giver den irregulære vinduessætning, særligt på nordsiden, facaderne et livligt udtryk,

som står i modsætning til de øvrige bygningers meget taktfaste facadeskema, og skaber derved variation i det samlede bygningskompleks. Dette balanceres effektivt ved den sparsomme brug af dekoration og den homogene materialeholdning med kalkning af facader og maling af træværk i traditionelle jordfarver samt tagdækning i røde tegl.

I det indre den arkitektoniske værdi knyttet til de rundbuede vindueslysninger og tilsvarende murnicher samt til den bevarede loftstukkatur.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I bygningens ydre er de bærende fredningsværdier knyttet til den slanke bygningskrop i tre etager med halvvalmet teglhængt tag belagt med røde tegl, to skorstene og ubrudte tagflader, samt de traditionelle døre og vinduer. Hertil kommer den traditionelle materialeholdning.

I bygningens indre er de bærende fredningsværdier knyttet til hovedtrappen med trin, håndliste og balustre samt alle ældre og oprindelige bygningsdele og konstruktioner, herunder døre, greb og gerichter samt stukgesimser og murede ildsteder samt de to esser. Hertil kommer bevarede dele af den oprindelige planløsning med køkkenet placeret mod gården og regulære rumformer samt den traditionelle materialeholdning.

— ANBEFALINGER

Bygningen trænger til almindeligt vedligehold.

Kælderen bør fortsat være udlagt til værksted, da det bidrager til at fortælle om bygningens og Raadvads kulturhistorie.

I det ydre bør man fortsat vedligeholde med traditionelle materialer som kalk og linolie, samt murede rygninger på tagets rygninger og grater. Ældre vinduesglas og vinduesbeslåning bør fortsat bevares.

I det indre bør benyttes traditionelle materialer som rør og puds på skillevægge samt pudsede vægge og lofter. Gulve bør udføres af massive fyrreplanker i passende dimensioner, ikke bredere end 200 mm. Teglgulve kan benyttes i rum med stor belastning af snavs. eks. bryggers og entre.

Kurvehanksbuet vindueslysning.

Hoveddøren, til trapperummet.